EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.5.2022.
COM(2022) 610 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2022. gada stabilitātes programmu

{SWD(2022) 610 final} - {SWD(2022) 640 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2022. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241[3], ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Tas sekmē ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, līdztekus stiprinot dalībvalstu tautsaimniecību noturību un potenciālo izaugsmi. Vidējā termiņā un ilgtermiņā tas palīdz arī stiprināt publisko finanšu ilgtspēju un sekmēt izaugsmi un darbvietu radīšanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada [XX]. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.

(2) Komisija 2021. gada 24. novembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2022. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu.

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

Pētījumā bija pienācīgi ņemta vērā Portu 2021. gada maija sociālajā samitā atkārtoti nostiprinātā kopīgā apņemšanās turpināt īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada 17. novembrī. Eiropadome 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes apstiprināja 2022. gada 25. martā. Komisija 2021. gada 24. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Spānija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats[4]. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2022. gada 5. aprīlī, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2022. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2022. gada 14. martā.

(3) Krievijas iebrukums Ukrainā globālās pandēmijas izskaņā ir būtiski mainījis ģeopolitisko un ekonomisko kontekstu. Iebrukuma ietekme uz dalībvalstu tautsaimniecībām izpaužas, piemēram, kā augstākas enerģijas un pārtikas cenas un vājākas izaugsmes izredzes. Enerģijas cenu pieaugums īpaši smagi skar visneaizsargātākās mājsaimniecības, kuras ir nonākušas enerģētiskajā nabadzībā vai kurām tā draud. Turklāt Eiropas Savienībā ierodas nepieredzēti daudz cilvēku, kuri bēg no Ukrainas. Šajā sakarā 2022. gada 4. martā pirmo reizi tika piemērota Pagaidu aizsardzības direktīva[5], pārvietotajām personām no Ukrainas piešķirot likumīgas uzturēšanās tiesības Eiropas Savienībā, kā arī piekļuvi izglītībai un apmācībai, darba tirgum, veselības aprūpei, mājoklim un sociālajai palīdzībai.

(4) Ievērojot strauji mainīgo ekonomisko un ģeopolitisko situāciju, 2022. gada Eiropas pusgadā atsāksies ekonomikas un nodarbinātības politikas vispusīga koordinācija, kura līdztekus tiks pielāgota, ņemot vērā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu saistītās prasības, kā skaidrots 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, ir svarīgi īstenot pieņemtos atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts īstenot visus 2019. un 2020. gada Eiropas pusgada ciklos sniegtos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus vai to būtisku daļu. Papildus konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas pieņemti līdz mainītā atveseļošanas un noturības plāna iesniegšanas dienai, šo plānu pārskatīšanā, atjaunināšanā vai grozīšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu joprojām vienlīdz aktuāli ir arī 2019. un 2020. gadā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi.

(5) Vispārējā izņēmuma klauzula darbojas kopš 2020. gada marta[6]. Komisija savā 2021. gada 3. marta paziņojumā[7] izklāstīja viedokli, ka lēmums par vispārējās izņēmuma klauzulas deaktivēšanu vai turpmāku piemērošanu būtu jāpieņem vispārēja ekonomikas stāvokļa novērtējuma ietvaros, kurā būtisks kvantitatīvais kritērijs ir ekonomiskās aktivitātes līmenis ES vai eurozonā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni

---

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

5 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

6 Komisijas paziņojums Padomei par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu (COM(2020) 123 final, Briselē, 20.3.2020.).

7 Komisijas paziņojums Padomei "Apritējis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi" (COM(2021) 105 final, Briselē, 3.3.2021.).

(2019. gada beigās). Paaugstināta nenoteiktība un spēcīgi lejupvērsti riski, kas skar ekonomikas perspektīvu saistībā ar karu Eiropā, nepieredzēts enerģijas cenu kāpums un ieilguši piegādes ķēdes darbības traucējumi rada apstākļus, kuru dēļ ir attaisnojami Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas darbību pagarināt arī attiecībā uz 2023. gadu.

(6) Ievērojot pieeju, kas izklāstīta Padomes 2021. gada 18. jūnija atzinumā par 2021. gada stabilitātes programmu, fiskālo nostāju pašlaik vislabāk var izmērīt kā izmaiņas primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, bet ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret vidēja termiņa potenciālo izaugsmi[8]. Papildus atzinumam par vispārējo fiskālo nostāju, novērtējot, vai valsts fiskālā politika ir piesardzīga un vai tās struktūra spēs nodrošināt ilgtspējīgu atveseļošanu, kas būtu saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, uzmanība tiek pievērsta arī valsts finansētajiem[9] primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un investīcijām.

(7) Komisija 2022. gada 2. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas plašas norādes par fiskālo politiku 2023. gadā un kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanu un tādējādi stiprināt politikas koordināciju[10]. Pamatojoties uz 2022. gada ziemas prognozes makroekonomisko perspektīvu, Komisija atzīmēja, ka piemērota šķistu pāreja no kopējās atbalstošās fiskālās nostājas 2020.–2022. gadā uz kopumā neitrālu kopējo fiskālo nostāju 2023. gadā, vienlaikus saglabājot gatavību reaģēt uz mainīgo ekonomisko situāciju. Komisija paziņoja, ka fiskālie ieteikumi 2023. gadam arī turpmāk būtu jādiferencē starp dalībvalstīm un tajos būtu jāņem vērā iespējamā pārrobežu blakusietekme. Komisija aicināja dalībvalstis atspoguļot norādes savās stabilitātes un konverģences programmās. Komisija apņēmās cieši uzraudzīt ekonomikas norises un pielāgot savas politikas norādes pēc vajadzības un ne vēlāk kā savā pusgada pavasara paketē, kas sagatavota 2022. gada maija beigās.

(8) Attiecībā uz 2022. gada 2. martā sniegtajām fiskālajām norādēm fiskālajos ieteikumos 2023. gadam ir ņemta vērā ekonomikas perspektīvas pasliktināšanās, paaugstinātā nenoteiktība un papildu lejupvērstie riski, kā arī augstāka inflācija salīdzinājumā ar ziemas prognozi. Ņemot vērā šos apsvērumus, fiskālajai reakcijai ir jāpalielina publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, un jāsaglabā visneaizsargātāko mājsaimniecību pirktspēja, lai mīkstinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi un palīdzētu ierobežot inflācijas otrreizējās ietekmes spiedienu, izmantojot mērķtiecīgus un pagaidu pasākumus; fiskālajai politikai arī turpmāk jābūt dinamiskai, lai pielāgotos strauji mainīgajiem apstākļiem, un dažādās valstīs tā ir jādiferencē atkarībā no to fiskālā un ekonomiskā stāvokļa, tostarp ņemot vērā krīzes ietekmi uz tām un pārvietoto personu pieplūdumu no Ukrainas.

---

8 Aplēses par fiskālo nostāju un tās komponentiem šajā ieteikumā ir Komisijas aplēses, kas balstītas uz pieņēmumiem, kuri ir Komisijas 2022. gada pavasara prognozes pamatā. Komisijas vidēja termiņa potenciālās izaugsmes aplēsēs nav iekļauta to reformu pozitīvā ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var paātrināt potenciālo izaugsmi.

9 Nefinansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem.

10 Komisijas paziņojums Padomei "Fiskālās politikas norādes 2023. gadam" (COM(2022) 85 final, Briselē, 2.3.2022.).

(9) Spānija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu par Spānijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu[11]. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Spānija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(10) Spānija savu 2022. gada valsts reformu programmu iesniedza 2022. gada 30. aprīlī un 2022. gada stabilitātes programmu — 2022. gada 29. aprīlī, tādējādi ievērojot Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. pantā noteikto termiņu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2022. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Spānijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(11) Komisija 2022. gada ziņojumu par Spāniju publicēja 2022. gada 23. maijā[12]. Tajā novērtēts, kā Spānija ir īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019., 2020. un 2021. gadā, un uz atveseļošanas un noturības rezultātu pārskata pamata bija aplūkots, kā Spānija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi, tai skaitā sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tajā bija arī novērtēts Spānijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Spāniju un rezultātus publicēja 2022. gada 23. maijā[13]. Komisija secināja, ka Spānijā pastāv nelīdzsvarotība. Jo īpaši neaizsargātība ir saistīta ar lielu ārējo, valdības un privātā sektora parādu augsta bezdarba līmeņa kontekstā, un tai ir pārrobežu nozīme.

(13) 2022. gada 23. maijā Komisija nāca klajā ar ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu. Ziņojumā bija aplūkots Spānijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2021. gadā pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs nav izpildīts. Ievērojot 2022. gada 2. marta paziņojumu, Komisija 2022. gada pavasarī neierosināja sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, bet 2022. gada rudenī tā no jauna novērtēs, vai būtu jāierosina šo procedūru sākšana.

(14) 2020. gada 20. jūlijā Padome ieteica Spānijai, ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, 2020. un 2021. gadā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Tā arī

---

11 Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Spānijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10150 2021 INIT un ST 10150 2021 ADD 1 REV 2).

12 SWD(2022) 610 final.

13 SWD(2022) 631 final.

ieteica Spānijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem 2021. gadā Spānijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 10,3 % no IKP 2020. gadā līdz 6,9 % no IKP 2021. gadā. Spānijas fiskālās politikas reakcija atbalstīja ekonomikas atveseļošanu 2021. gadā, savukārt pagaidu ārkārtas atbalsta pasākumu apmērs samazinājās no 3,9 % no IKP 2020. gadā līdz 2,8 % 2021. gadā. Spānijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi lielākoties bija pagaidu pasākumi vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Lai gan daži no valdības 2020.–2021. gadā pieņemtajiem diskrecionārajiem pasākumiem nebija ne pagaidu pasākumi, ne arī tika atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem, un tos galvenokārt veidoja kārtējie pārvedumi reģioniem, lai segtu jaunās veselības aprūpes vajadzības. Pēc *Eurostat* validētajiem datiem, vispārējās valdības parāds 2021. gadā bija 118,4 % no IKP.

(15) 2022. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir piesardzīgs. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2022. gadā pieaugs par 4,3 % un 2023. gadā — par 3,5 %. Salīdzinājumam — Komisijas 2022. gada pavasara prognozē norādīts, ka reālā IKP pieaugums būs zemāks 2022. gadā (4,0 %) un 2023. gadā (3,4 %). Valdība savā 2022. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālais deficīts samazināsies līdz 5,0 % no IKP 2022. gadā un līdz 3,9 % 2023. gadā. Samazinājums 2022. gadā galvenokārt atspoguļo spēcīgo ekonomiskās aktivitātes izaugsmi, nodokļu ieņēmumu palielināšanos un lielākās ārkārtas pasākumu daļas atcelšanu. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2022. gadā samazināsies līdz 115,2 % un 2023. gadā kritīsies līdz 112,4 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2022. un 2023. gadā būs attiecīgi 4,9 % un 4,4 % no IKP. Tas atbilst 2022. gada stabilitātes programmā prognozētajam deficītam. Komisijas 2022. gada pavasara prognozē plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 115,1 % 2022. gadā un 113,7 % 2023. gadā. Atšķirība daļēji ir saistīta ar lielāku primāro deficītu, kas prognozēts 2023. gadam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi, potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs) ir 0,8 %. Tomēr šajā aplēsē nav iekļauta to reformu ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var palielināt Spānijas potenciālo izaugsmi.

(16) Valdība 2022. gadā pakāpeniski atcēla lielāko daļu pasākumu, kas veikti, reaģējot uz Covid-19 krīzi, — tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas atbalsta pasākumu apmērs samazināsies no 2,8 % no IKP 2021. gadā līdz 0,4 % 2022. gadā. Valdības budžeta deficītu ietekmē pasākumi, kuri pieņemti, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un kuru apjoms Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek lēsts 0,4 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0,0 % apmērā no IKP 2023. gadā[14]. Šie pasākumi galvenokārt ietver sociālos pārvedumus mājsaimniecībām, netiešo nodokļu samazinājumus enerģijas patēriņam, subsīdijas enerģijas ražošanai un pārvedumus skartajām nozarēm. Par šiem pasākumiem tika paziņots, ka tiem ir pagaidu raksturs. Tomēr, ja enerģijas cenas saglabāsies augstas arī 2023. gadā, dažus

[14] Šie skaitļi atspoguļo kopš 2021. gada rudens veikto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī — attiecīgā gadījumā — kapitālizdevumu pasākumus.

no šiem pasākumiem varētu turpināt. Daži no šiem pasākumiem nav mērķtiecīgi, galvenokārt enerģijas ražošanas nodokļa atlikšana vai īpašā nodokļa samazināšana elektroenerģijai. Valdības budžeta deficītu ietekmē arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas; šīs izmaksas Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek prognozētas 0,1 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0,1 % apmērā no IKP 2023. gadā[15].

(17) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Spānijai[16] 2022. gadā izmantot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, tajā pašā laikā turpinot piesardzīgu fiskālo politiku. Turklāt tai būtu jāsaglabā valsts finansētās investīcijas. Tā arī ieteica Spānijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā, un vienlaikus veicināt investīcijas, lai vairotu izaugsmes potenciālu.

(18) Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ņemot vērā 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, 2022. gadā tiek prognozēta atbalstoša fiskālā nostāja –2,2 % apmērā no IKP[17]. Spānija plāno saskaņā ar Padomes ieteikumu turpināt atbalstu atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Tiek prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par 0,9 IKP procentpunktiem salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP[18]. Tādējādi Spānija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst 1,2 procentpunktiem no IKP. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme ietver papildu ietekmi (0,3 % apmērā no IKP), ko rada pasākumi ar mērķi novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, kā arī izmaksas (0,1 % apmērā no IKP), kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas, un tiek prognozēts, ka par IKP deflatoru lielāks patēriņa cenu pieaugums ietekmēs valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ietekmi 2022. gadā, jo palielināsies valdības izdevumi par precēm un pakalpojumiem. Komisijas prognozē norādīts, ka šos pasākumus pilnībā neatsvērs kompensējoši pasākumi.

---

15 Tiek pieņemts, ka kopējais no Ukrainas uz ES pārvietoto personu skaits līdz 2022. gada beigām pakāpeniski sasniegs 6 miljonus, un viņu ģeogrāfiskais sadalījums tiek lēsts, pamatojoties uz esošās diasporas lielumu, uzņemošās dalībvalsts iedzīvotāju skaita relatīvo apmēru un no Ukrainas pārvietoto personu faktisko sadalījumu visā ES, kāds tas bija 2022. gada martā. Budžeta izmaksas uz vienu personu aplēstas, balstoties uz Komisijas Kopīgā pētniecības centra mikrosimulācijas modeli *Euromod,* ņemot vērā gan naudas pārvedumus, uz kuriem šie cilvēki var būt tiesīgi, gan pabalstus natūrā, piemēram, izglītību un veselības aprūpi.

16 Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 40. lpp.).

17 Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

18 Tiek prognozēts, ka pakāpeniskās atgriešanās pie pirmspandēmijas līmeņa dēļ citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs bremzējoša ietekme, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP.

(19) Komisijas 2022. gada pavasara prognozē fiskālā nostāja 2023. gadā tiek prognozēta 0,0 % apmērā no IKP, pieņemot, ka politika nemainīsies[19]. Tiek paredzēts, ka Spānija 2023. gadā turpinās izmantot Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijas, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam. Tiek prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti 2023. gadā saglabāsies stabila salīdzinājumā ar 2022. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2023. gadā būs bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP[20]. Vienlaikus plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs pamatā neitrāla ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst +0,1 procentpunktam no IKP. Tas ietver ietekmi, ko rada ar enerģijas cenu pieaugumu saistīto pasākumu pakāpeniska atcelšana (0,4 % apmērā no IKP).

(20) 2022. gada stabilitātes programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 3,3 % no IKP 2024. gadā un 2,9 % līdz 2025. gadam. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts būs zem 3 % no IKP līdz 2025. gadam. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2025. gadam samazināsies, proti, 2024. gadā saruks līdz 110,8 % un 2025. gadā vēl vairāk kritīsies līdz 109,7 %. Pamatojoties uz Komisijas analīzi, parāda atmaksājamības riski vidējā termiņā šķiet augsti.

(21) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Tās palīdzēs atrisināt visas ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras Padome bija minējusi Spānijai 2019. un 2020. gada Eiropas pusgadā adresētajos ieteikumos, kā arī attiecīgā gadījumā Spānijai līdz plāna pieņemšanai adresētajos ieteikumos. Konkrētāk, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns būtiski palīdzēs īstenot valstij adresētos ieteikumus par publisko un privāto investīciju veicināšanu nolūkā panākt atveseļošanu. Tādējādi paredzams, ka tiks īstenoti valstij adresētie ieteikumi par investīcijām inovācijās un valsts digitālo un zaļo pārkārtošanos. Plānā ir iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir samazināt terminētu līgumu lielo īpatsvaru privātajā un publiskajā sektorā un stiprināt aktīvu darba tirgus politiku. Paredzams, ka šis plāns palīdzēs novērst pašreizējo bezdarba atbalsta sadrumstalotību, kuras rezultātā radās trūkumi. Sagaidāms, ka tas arī veicinās tādu darba tirgū pieprasītu prasmju un kvalifikāciju nodrošināšanu, kurām vajadzētu papildināt Spānijas zaļo un digitālo pārkārtošanos. Ar šo plānu var ievērojami uzlabot piekļuvi digitālajai mācīšanās, investējot ierīcēs un prasmēs, kā arī izstrādājot tiešsaistes kursus. Investējot dažādos izglītības cikla posmos, varētu uzlaboties arī izglītības rezultāti. Plānā paredzētie pasākumi var arī palīdzēt īstenot valstij adresētos ieteikumus, kuros Spānija tiek aicināta uzlabot minimālo ienākumu shēmu un ģimenes atbalsta tvērumu un adekvātumu. Paredzams, ka plāns arī stiprinās publiskā iepirkuma regulējumu un dos ieguldījumu labākā darījumdarbības vidē. Turklāt plānā iekļautie

[19] Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

[20] Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,2 procentpunktiem no IKP.

pasākumi, kuru mērķis ir panākt efektīvāku publisko izdevumu un nodokļu sistēmu, var veicināt fiskālo ilgtspēju.

(22) Paredzams, ka Spānijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana sekmēs turpmāku progresu zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi Spānijā atbilst 40 % no plāna kopējā piešķīruma, savukārt digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi — 28 % no plāna kopējā piešķīruma. Atveseļošanas un noturības plāna pilnīga īstenošana atbilstoši attiecīgajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem palīdzēs Spānijai ātri atgūties no Covid-19 krīzes radītajām sekām, vienlaikus stiprinot noturību. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citu, ārpus plāna tvēruma esošu ekonomikas un nodarbinātības politiku sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politiku programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski iesaistīt sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

(23) Spānija vēl nav oficiāli iesniegusi partnerības nolīgumu un pārējos kohēzijas politikas plānošanas dokumentus[21]. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060 Spānijai ir jāņem vērā attiecīgie tai adresētie ieteikumi 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondu plānošanā. Tas ir priekšnoteikums no kohēzijas politikas fondiem paredzētā finansiālā atbalsta efektivitātes uzlabošanai un tā pievienotās vērtības maksimalizēšanai un vienlaikus veicina koordināciju, savstarpējo papildināmību un saskaņotību starp šiem fondiem un citiem Savienības instrumentiem un fondiem. Atveseļošanas un noturības mehānisma un kohēzijas politikas programmu sekmīga īstenošana ir atkarīga arī no to šķēršļu novēršanas, kas kavē investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un sabalansētas teritoriālās attīstības atbalstam.

(24) Papildus ekonomikas un sociālajām problēmām, kas risinātas atveseļošanas un noturības plānā, Spānija saskaras ar vairākām citām problēmām saistībā ar zaļās pārkārtošanās paātrināšanu, energotīklu starpsavienojumiem, sociālajiem un cenas ziņā pieejamiem energoefektīviem mājokļiem un aprites ekonomiku. Rīcībpolitika, kuras mērķis ir palielināt reciklēšanas rādītājus un veicināt aprites ekonomiku, var palīdzēt ierobežot preču importu, tādējādi dodot ieguldījumu ārējās nelīdzsvarotības mazināšanā. Vidējā termiņā un ilgtermiņā atjaunīgo energoresursu un energoefektivitātes mērķu sasniegšana un energotīklu starpsavienojumu paplašināšana var arī palīdzēt samazināt atkarību no fosilajiem kurināmajiem un lielo ārējo parādu.

(25) Spānijai nāktu par labu, ja tā vēl vairāk atsaistītu ekonomisko izaugsmi no resursu izmantošanas, lai sasniegtu vērienīgākus ES mērķus, tostarp paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %". Šajā sakarā valsts sadzīves atkritumu reciklēšanas rādītājs un apritīgo materiālu izmantošanas rādītājs ir zemāks par ES vidējo rādītāju, savukārt poligonos apglabāto atkritumu īpatsvars krietni pārsniedz to. Noturīga koordinācija dažādos valdības līmeņos un papildu investīcijas var palīdzēt Spānijai izpildīt atsevišķas savākšanas un reciklēšanas pienākumus. Reciklēšanas mērķrādītāju sasniegšana ir uzticēta zemākiem valdības līmeņiem. Taču instrumenti to izpildei var nebūt pietiekami efektīvi. Līdz ar to papildu reformas varētu pastiprināt koordināciju

[21] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.)

starp dažādiem valdības līmeņiem, tostarp attiecībā uz noteikumu vienotu interpretāciju un atkritumu apstrādes infrastruktūras plānošanu un izmantošanu. Papildu atbalsts no tehniskā atbalsta instrumenta var palīdzēt izplatīt paraugpraksi. Var būt pamatotas papildu investīcijas nolūkā stiprināt Spānijas reciklēšanas jaudu, tostarp veicināt aprites ekonomiku konkrētās nozarēs. Turklāt, lai nodrošinātu lielāku resursefektivitāti, būtiska nozīme ir inovācijām un investīcijām aprites ekonomikas veicināšanā. Spānija cieš arī no ūdens trūkuma, un tai ir jāturpina attīstīt ūdens atkalizmantošanas potenciāls, arī raugoties no aprites ekonomikas perspektīvas.

(26) Pamatojoties uz ES valstu vai to valdību vadītāju pilnvarojumu, kas formulēts Versaļas deklarācijā, ir sagatavots *REPowerEU* plāns, kura mērķis ir pēc iespējas drīz izbeigt Eiropas Savienības atkarību no fosilo degvielu importa no Krievijas. Tālab dialogā ar dalībvalstīm tiek apzināti piemērotākie projekti, investīcijas un reformas valstu, reģionālā un ES līmenī. Šo pasākumu mērķis ir samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un pārorientēt fosilo degvielu importu prom no Krievijas.

(27) Saskaņā ar 2020. gada datiem Spānijas atkarība no Krievijas naftas ir 2 % un no Krievijas gāzes — 10 %, kas ir krietni zem ES vidējiem rādītājiem (attiecīgi 26 % un 44 %). Spānijas atkarība no Krievijas oglēm ir līdzīga kā pārējā ES (55 %), taču jāņem vērā, ka cietā fosilā kurināmā īpatsvars energoresursu struktūrā (2,8 %) ir daudz zemāks nekā vidēji ES[22]. Lai gan Spānija ir tikai ierobežotā mērā atkarīga no Krievijas naftas un gāzes, pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā un augsto enerģijas cenu apstākļos Spānijai ir vēl jo vairāk nepieciešams pastiprināt centienus, lai sasniegtu nacionālajā enerģētikas un klimata plānā noteiktos atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus. Balstoties uz plānu, papildu pasākumi atjaunīgo energoresursu apguves atbalstam (koncentrējoties uz decentralizētām iekārtām un pašpatēriņu, tostarp vēl vairāk racionalizējot atļauju izsniegšanas procedūras un uzlabojot piekļuvi tīklam) un papildu investīcijas (uzglabāšanā, tīkla infrastruktūrā, ēku un transporta elektrifikācijā un atjaunīgajā ūdeņradī) var palīdzēt vēl vairāk dekarbonizēt ekonomiku, tostarp rūpniecības, transporta un mājokļu nozari, un samazināt atkarību gan no fosilā kurināmā, gan cenām starptautiskā līmenī. Lai Spānija varētu efektīvi integrēties vienotajā enerģijas tirgū, ir jāpaplašina tās energotīklu starpsavienojumi. Jo īpaši papildu elektroenerģijas starpsavienojumi ar kaimiņvalstīm varētu veicināt Pireneju pussalas atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudas lielāku integrāciju vienotajā enerģijas tirgū. Papildu pārrobežu gāzes infrastruktūra, kas pielāgota ūdeņradim, var vēl vairāk veicināt gāzes piegādes dažādošanu iekšējā tirgū un palīdzēt izmantot atjaunīgā ūdeņraža ilgtermiņa potenciālu. Tiek ieteikts investīcijas jaunā gāzes infrastruktūrā un tīklos pēc iespējas veikt tā, lai nodrošinātu atbilstību nākotnes prasībām, sekmējot ilgtspēju ilgtermiņā, ko nākotnē nodrošinātu pārprofilēšana uz ilgtspējīgu kurināmo.

(28) Ieviešot piemērotas finansēšanas shēmas, būvniecības nozarē nodarbināto darbinieku prasmju pilnveidi un apmācību, izpratnes veicināšanas kampaņas un tehnisko palīdzību nolūkā atbalstīt dotāciju un finanšu instrumentu izmantošanu renovācijai, varētu panākt turpmāku progresu decentralizētā atjaunīgās enerģijas ražošanā un pamatīgā renovācijā gan dzīvojamās, gan nedzīvojamās ēkās, jo īpaši vidēja lieluma pilsētās. Turklāt, lai ierobežotu enerģijas patēriņu, apņēmīgāk risinātu ar zaļo pārkārtošanos saistītās problēmas un atbalstītu neaizsargātas mājsaimniecības, varētu

[22] *Eurostat* (2020), Krievijas importa īpatsvars kopējā jēlnaftas, dabasgāzes un akmeņogļu importa apjomā. Aprēķinot ES27 vidējo rādītāju, kopējais imports ir imports no valstīm ārpus ES27. Attiecībā uz Spāniju kopējais imports ietver arī ES iekšējo tirdzniecību. Jēlnafta neietver rafinētus naftas produktus.

būt lietderīgi arī darīt pieejamus papildu energoefektīvus sociālos un cenas ziņā pieejamus mājokļus, jo īpaši teritorijās, kurās ir izteikts deficīts un saspringti tirgus apstākļi. Lai Spānija atbilstu "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķiem, būs vēl vairāk jāpalielina ieceru vērienīgums siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un atjaunojamo energoresursu enerģijas un energoefektivitātes rādītāju paaugstināšanai.

(29) Paātrināta pārkārtošanās uz klimatneitralitāti un atteikšanās no fosilajām degvielām vairākās nozarēs radīs ievērojamas pārstrukturēšanas izmaksas, taču, lai mazinātu pārkārtošanās sociālekonomisko ietekmi vissmagāk skartajos reģionos, Spānija var kohēzijas politikas ietvaros izmantot Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Turklāt, lai uzlabotu nodarbinātības iespējas un stiprinātu sociālo kohēziju, Spānija var izmantot Eiropas Sociālo fondu Plus.

(30) Padome ir izskatījusi 2022. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums[23] ir atspoguļots 1. ieteikumā.

(31) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Spāniju tas ir jo īpaši atspoguļots 1. un 2. ieteikumā.

(32) Padome ir izskatījusi 2022. gada valsts reformu programmu un 2022. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2. un 4. ieteikumā. 1. un 2. ieteikums arī palīdzēs īstenot eurozonai adresēto ieteikumu, jo īpaši pirmo un ceturto eurozonai adresēto ieteikumu. 1. ieteikumā minētā fiskālā politika cita starpā palīdz novērst nelīdzsvarotību, kas saistīta ar lielo valdības parādu. 2. ieteikumā norādītā rīcībpolitika cita starpā palīdz samazināt valdības, privātā sektora un ārējo parādu, jo atveseļošanas un noturības plāna pilnīga īstenošana veicinās izaugsmi, vienlaikus stiprinot ekonomikas noturību. 4. ieteikumā raksturotā rīcībpolitika augsta bezdarba līmeņa apstākļos cita starpā palīdz novērst neaizsargātību, kas ilgtermiņā saistīta ar lielu ārējo parādu,

AR ŠO IESAKA Spānijai 2022. un 2023. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Palielināt publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, tostarp izmantojot ANM, *RePowerEU* un citus ES fondus. Laikposmā pēc 2023. gada īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt ticamu un pakāpenisku parāda samazināšanu un fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā, izmantojot pakāpenisku konsolidāciju, investīcijas un reformas.

2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, ievērojot Padomes 2021. gada 13. jūlija īstenošanas lēmumā iekļautos atskaites punktus un mērķrādītājus. Iesniegt

[23] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

2021.–2027. gada kohēzijas politikas plānošanas dokumentus, lai būtu iespējams noslēgt sarunas ar Komisiju, un pēc tam sākt to īstenošanu.

3. Palielināt reciklēšanas rādītājus, lai sasniegtu ES mērķrādītājus un veicinātu aprites ekonomiku, uzlabojot koordināciju starp visiem valdības līmeņiem un veicot turpmākas investīcijas, lai izpildītu atkritumu atsevišķas savākšanas un reciklēšanas pienākumus, kā arī lai uzlabotu ūdens atkalizmantošanu.

4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilā kurināmā. Paātrināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu, koncentrējoties uz decentralizētām iekārtām un pašpatēriņu, tostarp vēl vairāk racionalizējot atļauju izsniegšanas procedūras un uzlabojot piekļuvi tīklam. Atbalstīt papildu investīcijas uzglabāšanā, tīkla infrastruktūrā, ēku un transporta elektrifikācijā un atjaunīgajā ūdeņradī. Palielināt energotīklu starpsavienojumu jaudu. Palielināt energoefektīvu sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu pieejamību, tostarp veicot renovāciju.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs